

Fiche: Mededeling eCall

Titel: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's eCall terug op schema brengen – actieplan (derde mededeling over eSafety)

Datum Raadsdocument: 28 november 2006
Nr Raadsdocument: 15932/06
Nr. Commissiedocument: COM (2006) 723
Eerstverantwoordelijk ministerie: BZK

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroep informatiesamenleving en telecommunicatie, Raad voor Verkeer, Telecommunicatie en Energie (tijdpad behandelingstraject nog onbekend)

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In deze derde mededeling over het eSafety initiatief merkt de Commissie op dat de realisatie van eCall stagneert en gaat de Commissie met name nader in op de maatregelen die nodig zijn om eCall terug op schema te brengen.

Doelstelling eCall

De essentie van eCall is dat een voertuig bij een ongeluk zich, al dan niet automatisch, in verbinding stelt met de 112-centrale en essentiële gegevens zoals locatie-informatie, schade aan de auto, vertraging en aantal inzittenden doorstuurt. Tevens kan optioneel extra informatie worden verzonden naar een particulier call-centrum. Bij extra informatie kan gedacht worden aan gegevens (zoals adresgegevens van de eigenaar, verzekeringsgegevens of eventueel medische gegevens) die de bestuurder uit eigen beweging beschikbaar heeft gesteld. Het call-centrum krijgt niet anders dan conform de Wet bescherming persoonsgegevens aanvullende informatie van onder andere de achterliggende verzekeringsbedrijven en ziekenhuizen.

De doelstelling van eSafety (waarvan eCall deel uitmaakt) is het aantal dodelijke ongelukken in 2011 (was 2010) terug te brengen tot de helft in het jaar 2000. Voor de "oude" EU betekent dit het terugbrengen van 40.000 doden in het jaar 2000 naar 20.000 in het jaar 2011 (was 2010). Bij een volledige invoering van eCall in de Europese Unie wordt verwacht dat het aantal doden met 2.500 per jaar zal teruglopen. Binnen Nederland wordt vaak gesteld dat een eCall-systeem niet opportuun is, omdat andere weggebruikers of ooggetuigen wel zullen waarschuwen. Voor drukbereden trajecten en stedelijke omgevingen gaat deze redenering veelal op, echter voor bijvoorbeeld stille landelijke (b-)wegen of voor situaties waarin een voertuig van de weg of dijk is geraakt en daardoor niet meer zichtbaar is vanaf de straat biedt de invoering van eCall in het bijzonder uitkomst. Bij gebruik van eCall kunnen slachtoffers sneller en beter worden getraceerd zodat sneller hulp kan worden verleend.

Voorstel

Het doel van deze mededeling is het voorstellen, op basis van de geboekte vooruitgang, van de maatregelen die nodig zijn om uit de huidige impasse te geraken en eCall terug op schema te brengen. Er worden twee parallelle actielijnen voorgesteld: een verbintenis van de lidstaten medio 2007 (acties lidstaten) en een overeenkomst met de automobielbranche tegen eind 2007. Bovendien zal de Commissie een actiepakket uitvoeren om de invoering van eCall te vergemakkelijken.

Acties lidstaten

- Ondertekenen Memorandum van Overeenstemming over eCall (eCall-MvO) voor zover nog niet gebeurd. De EU wenst te komen tot een ondertekening van het eCall-MvO door 15 lidstaten inclusief Duitsland, Frankrijk en Verenigd Koninkrijk tegen medio 2007 en ondertekening van het eCall-MvO door 20 lidstaten tegen eind 2007. Met de ondertekening van het MvO verbindt men zich om op redelijk termijn e-Call in te voeren;
- Invoering van de benodigde 112-structuur inclusief de verwerking van locatie-informatie voor mobiele oproepen (E112);

- Het invoeren van veldtests;
- De 112-centrales voor mobiele oproepen geschikt maken voor het verwerken van locatie-informatie en eCall oproepen.

Het betrekken van de branche

Het betreft hier afspraken maken met de automobiëlbranche en andere externe partijen. Deze activiteiten worden uitgevoerd door de Commissie.

Rechtsbasis van het voorstel: niet van toepassing, het betreft een mededeling

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: niet van toepassing

Instelling nieuw Comitologie-comité: niet van toepassing

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: positief.

Voor het verkeer bestaan er geen landsgrenzen, daarom is een essentieel onderdeel voor het succes van eCall standaardisatie op Europees niveau. Verder kan de "wat komt eerst" discussie (namelijk eerst alle auto's uitrusten met eCall-technologie of eerst alle 112-centrales aanpassen) alleen op EU-niveau worden doorbroken. Nederland heeft zich buiten deze discussie gehouden en is al bezig de 112-infrastructuur geschikt te maken voor het afhandelen van e-Call-berichten. Het actieplan, zoals hier opgesteld, is voor Nederland minder relevant.

Voor het behalen van de doelstellingen van de EU is het noodzakelijk dat eCall ingevoerd is in alle landen van de EU, echter voor de invoering van eCall is het niet nodig dat iedere lidstaat op hetzelfde niveau is. Het operationeel zijn van eCall in Nederland en nog niet in Duitsland houdt in dat in Nederland snel op een verkeersongeval gereageerd kan worden, onafhankelijk of het Nederlandse of Duitse auto's betreft, in Duitsland kan men deze dienst dan nog niet bieden.

Proportionaliteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: positief.

De actiepunten worden nu nog in vrij algemene termen en vrijblijvend beschreven en worden bijgevolg in vorm en inhoud door het Kabinet onderschreven. Het kabinet hoopt dat deze actiepunten het gewenste resultaat opleveren, maar ziet in dat dit zeer afhankelijk is van de inspanningen van de lidstaten. Nederland treedt in dat kader op als voorloper. Het kabinet voorziet mogelijk de inzet van meer verplichtende middelen vanuit de EU, indien de gewenste inspanningen van lidstaten achterwege blijven of slechts gedeeltelijk worden ondernomen.

Consequenties voor de EU-begroting: Geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Omdat het enige doel van de actiepunten het versneld invoeren van e-call is hebben de actiepunten zelf geen extra financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger.

Het invoeren van eCall zelf, waartoe al in 2005 is besloten, heeft uiteraard wel financiële gevolgen voor de rijksoverheid het bedrijfsleven en de burger. Volgens de EU-berekeningen zijn Europees breed de financiële baten (€26 mld. voornamelijk bestaande uit lagere medische kosten en minder filevorming) hoger dan de lasten (€4,55 mld voor het inbouwen van de apparatuur in de auto's en aanpassen van de 112-structuur). De kosten voor de rijksbegroting bedragen maximaal € 150.000. Vanaf 2009 zal de eCall techniek ook in enkele typen nieuwe auto's worden ingebouwd. Inbouw wordt begroot op €150,- per auto. Er is geen verplichting tot inbouw. De kosten voor burgers en bedrijven (geschat wordt dat niet meer dan 200.000 automobilisten eCall inbouwen) bedragen naar schatting in totaal €30.000.000,-.

Het, voor eCall, aanpassen van de 112-structuur maakt onderdeel uit van een totale herziening van de 112-structuur t.b.v. locatiebepaling mobiele oproepen, misbruikbestrijding en kunnen reageren op nieuwe communicatietechnieken.

Vervolgtraject financiële afspraken: Geen

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): De actiepunten zelf hebben geen consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: niet van toepassing

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland steunt het initiatief van de Commissie. Het verkorten van de tijd tussen melding van ongevallen en de aankomst van de hulpdiensten ter plaatse vermindert het aantal verkeersdoden en geeft een hogere kans op herstel. Nederland is bezig de voorgestelde voorzieningen (met name de aangepaste 112-infrastructuur) al voor een groot deel te implementeren.

Hiermee loopt Nederland voor op de ontwikkelingen in de overige Europese landen en heeft het een leidende en daarmee bepalende rol binnen het project eCall. Voordeel hiervan is dat de Nederlandse standaarden richtinggevend zullen zijn en is het uit financiële overwegingen zinvol de huidige positie van Nederland te handhaven.

Via deze mededeling worden de lidstaten aangezet tot het invoeren van soortgelijke voorzieningen. Dit vergroot de kans op een grootschalige implementatie van de benodigde techniek in het voertuigpark en daarmee de effectiviteit van eCall voor Nederland. Een EU-brede implementatie van eCall draagt daarnaast ook bij aan de verkeersveiligheid voor Nederlandse burgers die deelnemen aan het verkeer in de andere lidstaten.

Nederland zal het MvO voor 1 juli 2007 ondertekenen. Omdat Nederland al bezig is met de realisatie van een infrastructuur die eCall-berichten kan verwerken is het ondertekenen van de eCall-MvO niet meer dan een signaal naar de overige lidstaten. Immers het maakt de positie van de Commissie tegenover de lidstaten sterker en daarmee wordt de kans op succes van eCall vergroot.

Op dit moment wordt in Nederland met de volgende planning voor de invoering van eCall gewerkt:

- Er zijn contacten met PSA (Citroën en Peugeot) en Volvo, die nu reeds eCall-technologie in hun voertuigen ingebouwd hebben. In augustus wordt met deze leveranciers een plan gemaakt voor een pilot.
- Eind september 2007 is de 112-centrale geschikt voor de ontvangst van eCall oproepen en kan de pilot worden uitgevoerd.

Vanuit het oogpunt hoe sneller de reactie van de nooddiensten hoe minder milieubelasting maakt Nederland zich sterk om de eCall structuur ook te gaan gebruiken voor het melden van ongelukken waar het transport met gevaarlijke stoffen betreft. Technisch is hier geen bezwaar tegen, maar ook dit vraagt Europese normstelling.

Fiche: Voorstel betreffende het in de handel brengen van een anjer

Titel: Voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende het in de handel brengen van een anjer (*Dianthus caryophyllus* L., lijn 123.2.38), genetisch gemodificeerd met het oog op bloemkleur, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad

Datum Raadsdocument: 7 december 2006
Nr. Raadsdocument: 16434/06
Nr. Commissiedocument: COM(2006) 758 definitief
Eerstverantwoordelijk ministerie: VROM

Behandelingstraject in Brussel: Behandeling naar verwachting in Milieuraad op 20 februari 2007.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het voorstel heeft als doel de invoer, de distributie en de verkoop in de detailhandel van een genetisch gemodificeerde anjer van Florigene Ltd. (Melbourne, Australië) in Europa toe te laten. De markttoelating geldt voor het gebruik van de anjer als sierbloem, niet voor consumptie door mens of dier of voor de teelt.

Het dossier werd op 3 september 2004 door Florigene Ltd. (de aanvrager van de vergunning) ter beoordeling aan de Nederlandse competente autoriteit (de Minister van VROM) voorgelegd. Op 2 maart 2005 heeft Nederland dit dossier met een positieve beoordeling doorgeleid aan de Europese Commissie (EC). Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd met een brief van de Staatssecretaris VROM van 21 maart 2005. De Europese Commissie heeft het dossier vervolgens verspreid naar de overige lidstaten. Nederland heeft in de 60-dagenperiode hierna bezwaren, bedenkingen en vragen voor aanvullende informatie van de andere lidstaten ontvangen, verwerkt en besproken met deze lidstaten. De reacties, commentaren en bezwaren hadden geen betrekking op de milieurisicobeoordeling, maar waren van politieke aard, en waren van een beperkt aantal lidstaten afkomstig. Tevens verzochten enkele lidstaten om aanvullende informatie. Een en ander heeft niet geleid tot een ander oordeel.

Op 17 mei 2006 heeft de European Food Safety Authority (EFSA) een positief advies uitgebracht over de marktintroductie van deze anjer.

Overeenkomstig de regelgevende procedure werd het Regelgevend Comité horend bij Richtlijn 2001/18/EG geraadpleegd. Op 18 september 2006 was er in dit comité geen gekwalificeerde meerderheid voor of tegen het voorstel. Het comité kon daarom geen advies uitbrengen. In dergelijke gevallen wordt het voorstel aan de Raad voorgelegd. Als de Raad het voorstel afwijst neemt de Commissie het voorstel opnieuw in behandeling. Wanneer echter geen gekwalificeerde meerderheid voor of tegen bestaat, wordt het voorstel door de Commissie vastgesteld.

Nederland zal, wanneer dit voorstel de volledige besluitvormingsprocedure doorlopen heeft, Florigene op de hoogte moeten stellen van de uitkomst.

Rechtsbasis van het voorstel: artikel 18: lid 1, 1e alinea Richtlijn 2001/18/EG

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Gekwalificeerde meerderheid Raad, kennisgeving aan Europees Parlement (mogelijkheid om te toetsen of voorstel binnen aan Commissie toebedeelde bevoegdheden blijft).

Instelling nieuw Comitologie-comité: nee

Subsidiariteit: Positief. EU-markttoelatingen moeten op niveau EU worden geregeld.

Proportionaliteit: Positief. Deze beschikking is het geëigende middel voor een markttoelating.

Consequenties voor EU-begroting: Geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de Rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen.

Vervolgtraject financiële afspraken: niet van toepassing

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): Geen

Voorgestelde implementatietermijn (bijv. richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: nog niet bekend. De datum van inwerkingtreding is afhankelijk van de afronding van de discussie hierover in de EU. Wanneer de discussie afgerond wordt, is nog niet bekend.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: De anjer wordt gekweekt in kassen in Colombia en Ecuador. Effecten op het milieu zijn niet voorzien, doordat de anjer niet in het open veld geteeld wordt.

Toelating van de anjer op de Europese markt zal positieve effecten op de werkgelegenheid hebben in Colombia en Ecuador. Kenia, waar momenteel veel anjers worden gekweekt voor de Europese markt, zal mogelijk meer concurrentie ondervinden wanneer de anjer daadwerkelijk wordt toegelaten. De omvang van de concurrentie is moeilijk te voorspellen, aangezien nu niet in te schatten is hoe groot de verkoop in de EU zal zijn.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling: Nederland is beoordelaar van het dossier en is van mening dat, wanneer uit een verantwoorde en zorgvuldige risicoanalyse geen onaanvaardbare risico's voor mens en milieu naar voren komen, een genetisch gemodificeerd organisme conform de EU-Verordeningen toegelaten moet worden tot de Europese markt. Nederland kan dan ook instemmen met het Commissievoorstel.

Fiche: Mededeling inzake de Europese Stichting voor opleiding (ETF)

Titel: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité: De Europese Stichting voor opleiding (*European Training Foundation ETF*)

Datum Raadsdocument: 04.01.2006
Nr Raadsdocument: 16835/06
Nr. Commissiedocument: COM(2006) 832
Eerstverantwoordelijk ministerie: OCW

Behandelingstraject in Brussel: Naar aanleiding van deze mededeling zal de Stichting een ontwerpactieplan aan haar raad van bestuur (*Governing Board*) overleggen. Dit actieplan zal een rol spelen bij een herziening van de oprichtingsverordening van de Stichting, waarover uiteraard op een later moment formele besluitvorming zal plaatsvinden.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De **Stichting voor opleiding (*European Training Foundation ETF*)** is gevestigd in Turijn, Italië, en telt 105 personeelsleden. De Stichting is een agentschap van de Gemeenschap dat is opgericht bij Verordening (EEG) nr. 1360/90 van de Raad van 7 mei 1990. De algemene doelstelling van de Stichting is bij te dragen tot de ontwikkeling van beroepsopleidingsstelsels in de vier regio's binnen haar mandaat: Kaukasus en Centraal-Azië, de toetredende landen en kandidaat-lidstaten, de potentiële kandidaat-lidstaten en het zuidelijk en oostelijk Middellandse Zeegebied. De begunstigde landen worden 'partnerlanden' genoemd.

Het onderhavige verslag is gebaseerd op de bevindingen, conclusies en aanbevelingen in het door een onafhankelijke evaluatieorganisatie (ITAD Ltd) verstrekt evaluatierapport over de jaren 2002-2005. In het verslag gaat de aandacht vooral uit naar de ontwikkeling van het EU-beleid ten aanzien van derde landen en de verwachte veranderingen van de EU-beleidsinstrumenten na 2006. De huidige buitenlandse steunprogramma's (Phare, Tacis, Meda en Cards), die het werkkterrein van de Stichting bepalen, zullen in 2007 door drie nieuwe instrumenten voor buitenlandse steun worden vervangen: het Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument (ENPI), het instrument voor pre-toetredingssteun (IPA) en het instrument voor ontwikkelings samenwerking (DCI). Deze veranderingen vereisen een herziening van de oprichtingsverordening van de Stichting. In de wijziging van de verordening van de Raad betreffende de Stichting zullen de bevindingen van de externe evaluatie worden meegenomen.

Mandaat en werkgebied

De beoordelaars concluderen dat het huidige thematische mandaat van de Stichting, dat zich alleen uitstrekt tot beroepsopleiding en -opleiding, te beperkt is, maar waarden het dat het mandaat de laatste jaren zowel door de Commissie als door de Stichting met enige soepelheid is geïnterpreteerd. Bij de aanstaande herziening van het mandaat van de Stichting moet "er rekening mee worden gehouden dat beroepsopleiding en -opleiding deel uitmaken van een breder programma voor de ontwikkeling van human resources". De beoordelaars adviseren in het herziene mandaat "plaats in te ruimen voor ontwikkeling van human resources, beroepsopleiding en -opleiding, een leven lang leren en relaties met de arbeidsmarkt en werkgelegenheid".

In het verslag wordt gepleit voor meer flexibiliteit in het geografische werkgebied van de Stichting. De Commissie is van mening dat, gezien de beperkte middelen van de Stichting, haar geografisch werkgebied ongewijzigd moet blijven.

Toezicht

De conclusie van de evaluatie is dat het huidige toezichtstelsel van de Stichting, dat is ontworpen om prestaties op het niveau van activiteiten en afzonderlijke projecten te volgen, niet adequaat de kwaliteit

van de diensten/producten van de Stichting of het effect op de hervorming van beroepsonderwijs en – opleiding in de partnerlanden meet. De Commissie onderschrijft de analyse en conclusies van de externe beoordelaar dat de Stichting haar toezichtstelsel op landenniveau moet versterken. De beschikbare informatie over landenprogramma's moet stelselmatig worden verzameld zodat daar bij organisatorische besluiten adequaat rekening mee kan worden gehouden. De Commissie verzoekt de Stichting de kritiek en aanbevelingen van de externe beoordelaar te bestuderen en een geschikt toezichtstelsel op te zetten om de vastgestelde tekortkomingen aan te pakken.

Rol raad van bestuur

De beoordelaars concluderen dat de raad van bestuur zijn belangrijkste taak weliswaar vervult, maar dat er vraagtekens kunnen worden geplaatst bij zijn concrete rol in de strategische besluitvorming. Het verslag erkent dat de strategische koers in eerste instantie wordt uitgestippeld door de voorzitter en de leden van de Commissie. De Commissie deelt tot op zekere hoogte de analyse en aanbevelingen van de beoordelaar. Maar de doelstellingen van de Stichting worden in haar rechtsgrond omschreven en haar werkzaamheden en prioriteiten worden grotendeels bepaald door het externe beleid en de externe instrumenten van de EU. Daarom wordt twijfelachtig genoemd hoe sterk de strategische rol van de raad van bestuur kan en/of moet zijn.

Slotsom

De Stichting moet haar organisatie en werkwijze aan de nieuwe omgeving aanpassen. Zij moet in coördinatie met de raad van bestuur en de Commissie duidelijke prioriteiten vaststellen en haar middelen op zijn kernactiviteiten concentreren.

De Commissie verzoekt de Stichting daarom een ontwerpactieplan te overleggen aan de raad van bestuur, waarin zij in grote lijnen haar analyse en voorgestelde acties met betrekking tot alle door de beoordelaar en in dit verslag door de Commissie gedane aanbevelingen weergeeft.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 17 van de oprichtingsverordening, in 2003 gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1648/2003 van de Raad, bepaalt dat de Commissie de Stichting om de drie jaar evalueert.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Geen, het stuk is ter kennisneming. Besluitvorming vindt later plaats over de herziene verordening.

Instelling nieuw Comitologie-comité: niet van toepassing

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel positief. Het is aan de Commissie om verslag uit te brengen over (de externe evaluatie van) de activiteiten van dit agentschap van de Gemeenschap. De bevindingen van deze evaluatie zullen worden meegenomen in de voorziene aanpassing van de oprichtingsverordening. Indien dit tot concrete aanpassingen van de rol van de Stichting leidt, zullen deze bij de behandeling van de conceptverordening op subsidiariteit worden beoordeeld.

Proportionaliteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel positief. Een mededeling is het geëigende instrument om verslag te doen van de activiteiten van de Stichting. De in het verslag beschreven aanbevelingen ten aanzien van toezicht en management van de Stichting moeten ervoor zorgen dat zij haar taken op adequate wijze kan uitvoeren. De insteek van de Commissie ten aanzien van het mandaat en het werkgebied van de Stichting zullen naar verwachting ook bijdragen aan dit doel. Uit de voorziene aanpassing van de oprichtingsverordening moet blijken hoe een en ander concreet vorm zal krijgen.

Eventuele aanpassingen van de rol en werkwijze van de Stichting zullen alsdan op proportionaliteit worden beoordeeld.

Consequenties voor de EU-begroting: Geen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen.

Vervolgtraject financiële afspraken: niet van toepassing

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): niet van toepassing

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: niet van toepassing

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

Het werkgebied van de Stichting omvat een aantal ontwikkelingslanden. Veranderingen hierin worden naar aanleiding van deze mededeling niet voorzien.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland verwelkomt het verslag van de Commissie en kan zich in algemene zin vinden in de reactie van de Commissie op de aanbevelingen uit het externe evaluatierapport.

De aanbeveling om het thematische werkterrein van de Stichting te verbreden en daarmee meer aan te laten sluiten op beleidsprioriteiten zoals 'een leven lang leren' is begrijpelijk, temeer daar in praktijk reeds flexibel werd omgegaan met het huidige mandaat. Wél is Nederland van mening dat beroepsonderwijs en -opleiding ook in de toekomst de kern van het taakpakket van de Stichting moet blijven.

Nederland is het eens met de Commissie dat een verdere uitbreiding van het geografische werkterrein, zoals door de externe evaluatie wordt aanbevolen, onwenselijk is gelet op de beperkte middelen van de Stichting. Het laten aansluiten van het geografisch werkgebied bij de IPA en ENPI instrumenten, zoals de Commissie voorstelt, ligt dan ook voor de hand (en zal strikt genomen juist een stroomlijning van het werkterrein inhouden).

De voorstellen voortvloeiend uit de evaluatie die beogen de structuur en werkwijze van de Stichting te optimaliseren zullen eraan bijdragen dat de Stichting haar taken adequaat kan uitvoeren en worden dan ook verwelkomd. Terecht wordt het management van de Stichting door de Commissie aangesproken op het nemen van passende maatregelen in een ontwerpactieplan. Nederland acht het juist dat dit ontwerpactieplan moet worden overgelegd aan de raad van bestuur van de Stichting, waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn, zoals de Commissie dat hier voorstelt.

De conclusies van de raad van bestuur zal de Europese Commissie betrekken bij de nog te ontwerpen herziene verordening aangaande de Stichting. Dat document is straks de basis voor de discussie en uitwisseling met het Europees Parlement en de Raad over de toekomstige rol van de *European Training Foundation*, haar doelstellingen en prioriteiten en de bestuursstructuur. Het is pas in deze fase dat duidelijk wordt welke concrete aanpassingen van de oprichtingsverordening worden

voorgesteld, maar het is goed dat de Commissie met dit verslag alvast een indicatie geeft van de thema's die bij die herziening een rol zullen spelen.

Fiche: Voorstel betreffende gewasbeschermingsmiddelen

Titel: Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende statistieken over gewasbeschermingsmiddelen

Datum Raadsdocument: 13 december 2006
Nr. Raadsdocument: 16738/06
Nr. Commissiedocument: COM(2006) 778 definitief
Eerstverantwoordelijk ministerie: CBS/EZ in nauwe samenwerking met LNV

Behandelingstraject in Brussel:

Raadswerkgroep Statistiek RAZEB (eerste behandeling raadswerkgroep nog niet bekend).

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Bij de vaststelling van het zesde milieuactieprogramma (6^e MAP) hebben het Europees Parlement en de Raad onderkend dat het effect van pesticiden, met name gewasbeschermingsmiddelen, op de volksgezondheid en het milieu verder moet worden teruggedrongen. De verzameling van gegevens over pesticidenverkoop en –verbruik maakt onderdeel uit van de thematische strategie van de Europese Commissie voor een duurzaam gebruik van pesticiden. In deze mededeling heeft de Europese Commissie reeds aangekondigd, met een initiatief te zullen komen voor een juridisch kader inzake statistieken over gewasbeschermingsmiddelen.

In de algemene context van het zesde milieuactieprogramma en de thematische strategie, zijn op Europees niveau geharmoniseerde en vergelijkbare actuele en betrouwbare statistische gegevens, alsmede indicatoren essentieel om de beleidsdoelstellingen - het verminderen van de risico's van het gebruik van pesticiden (biociden en gewasbeschermingsmiddelen)- te evalueren en de vooruitgang te monitoren.

Het onderhavige voorstel heeft tot doel het scheppen van een rechtskader en het vaststellen van geharmoniseerde regels voor de verzameling, de productie en de verspreiding van gegevens over het in de handel brengen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op basis van een geharmoniseerde indeling van stoffen. Daarnaast geeft de verordening een aantal definities en onderdelen aan voor de verzameling van de gegevens. Deze onderdelen hebben betrekking op de productie van statistieken over gewasbeschermingsmiddelen zoals omschreven in de bijlagen.

- Bijlage I: Statistieken over het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen;
- Bijlage II: Statistieken over agrarisch gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Het onderhavige voorstel is een kaderverordening, de maatregelen die nodig zijn voor het verzamelen, toezenden en verwerken van de statistische werkzaamheden zullen worden vastgelegd volgens de comitologieprocedure.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 285, lid 1 EG Verdrag,

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Medebeslissing EP, gekwalificeerde meerderheid Raad

Instelling nieuw Comitologie-comité: geen

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: positief, het doel van de verordening is het uitwerken en vaststellen van gemeenschappelijke standaarden voor de productie en systematische indiening van geharmoniseerde en vergelijkbare statistieken op het terrein van het op de markt brengen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit kan niet op een afdoende wijze door de lidstaten afzonderlijk worden uitgevoerd, en kan daarom beter door de Gemeenschap worden verwezenlijkt. Nederland is er een voorstander van dat het effect van pesticiden, met name gewasbeschermingsmiddelen, op de volksgezondheid en het milieu verder moet worden teruggedrongen en ondersteunt het in dat kader het op EU-niveau verzamelen van gegevens en vaststellen van indicatoren.

Proportionaliteit: positief, naar de mening van Nederland gaat de verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken. In de verordening zijn alleen geharmoniseerde statistische definities opgenomen. De lidstaten mogen zelf beslissen welke nationale gegevensbronnen zij voor de opstelling van de statistieken gebruiken. Daarbij kan Nederland rekening houden met zijn eigen statistische systemen, technieken en praktijken.

Consequenties voor de EU-begroting: geen

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger.

Het merendeel van de werkzaamheden die voortkomen uit deze verordening worden reeds verricht door CBS en LNV en kunnen worden opvangen binnen de bestaande capaciteit. Voor het efficiënt kunnen verzamelen en integreren van statistieken en vervolgens te rapporteren aan de Commissie (Eurostat) is in 2010 eenmalig additionele ontwikkelcapaciteit en vanaf 2011 structurele additionele capaciteit nodig.

	2010		2011		2012		2013 e.v	
	vte	kosten	vte	kosten	vte	kosten	vte	kosten
P-kosten(11)	0,4	€ 44.280	0,2	€ 22.140	0,2	€ 22.140	0,2	€ 22.140
Totaal	0,4	€ 44.280	0,2	€ 22.140	0,2	€ 22.140	0,2	€ 22.140

Ook de consequenties voor het bedrijfsleven (zoals de leveranciers van gewasbeschermingsmiddelen, de land- en tuinbouwbedrijven en andere professionele gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen) zijn zeer beperkt, aangezien de gebruiks- en afzetgegevens al worden geregistreerd. De vertegenwoordiger van de industrie moet nu alleen additionele afzetgegevens leveren voor wat betreft synergisten en beschermingsstoffen.

Vervolgtraject financiële afspraken:

De aanvragen voor nieuwe Europese statistische verplichtingen worden meegenomen in het kader van de Rijksbegroting. Het Ministerie van Economische Zaken zal dekking aangeven op basis van de regels budgetdiscipline.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

De onderhavige verordening betekent een additionele EU-verplichting voor het Centraal Bureau voor de Statistiek. Voor het CBS zorgt het onderhavige voorstel voor een extra rapportageverplichting richting de Commissie(Eurostat).

Bijlage I: Statistieken over het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen

Op basis van een richtlijn van de Raad betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen vindt thans registratie hierover plaats. Deze richtlijn heeft tot doel de regelgeving van de lidstaten met betrekking tot de officiële toelating voor het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, te harmoniseren.

De registratie hiervan vindt op dit moment plaats bij de Dienst Regelingen en de Plantenziektkundige Dienst (PD) van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. In het onderhavige voorstel worden de lidstaten jaarlijks verplicht statistieken samen te stellen die betrekking hebben op stoffen, bestaande uit werkzame stoffen, beschermstoffen en synergistische stoffen, in gewasbeschermingsmiddelen die in elke lidstaat op de markt worden gebracht. De in de verordening gevraagde informatie is wat betreft werkzame stoffen reeds voorhanden in bestaande registratiesystemen. De registratie van de afzet van beschermstoffen en synergistische stoffen gebeurt nog niet. De additionele administratieve lasten voor het bedrijfsleven zijn naar verwachting zeer beperkt.

Daarnaast laat de verordening de mogelijkheid open voor lidstaten om op eigen wijze de verzameling van de gewenste data te organiseren. Het CBS zal dit invullen door met LNV werkafspraken (o.a. over vertrouwelijke behandeling) te maken over aanleveren van afzetgegevens die LNV heeft verzameld. Het CBS zal vervolgens zowel gebruiks- als afzetgegevens rapporteren aan de Commissie (Eurostat).

Bijlage II Statistieken over agrarisch gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

In het onderhavige voorstel worden de lidstaten verplicht om statistieken samen te stellen met betrekking tot het agrarisch gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De data voor het samenstellen van de statistieken over agrarisch gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden thans door het CBS verkregen uit de bestaande statistiek gewasbescherming in de land- en tuinbouw.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treden (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. Voor Nederland is dit haalbaar.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

1. In Nederland worden gebruiks- en afzetgegevens gebruikt ter ondersteuning van het nationale gewasbeschermingbeleid. Hierin is reductie van milieubelasting een van de doelstellingen naast het behoud van de concurrentiekracht van de landbouw. Nederland onderschrijft daarom het belang van registratie van gebruiks- en afzetgegevens van gewasbeschermingsmiddelen.
2. Nederland beschouwt dan ook de voorliggende verordening als een essentiële maatregel ter
  - a. verbetering van de beschikbaarheid van geharmoniseerde communautaire statistieken over het op de markt brengen en het agrarisch gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Hierdoor worden de inhoud, de kwaliteit

alsmede de vergelijkbaarheid van de nationale en communautaire statistieken, verder verbeterd;

- b. ondersteuning van de doelstellingen van de Thematische Strategie en bijbehorende richtlijn over duurzaam gebruik van Pesticiden;
  - c. verbetering van het level playing field in de EU.
3. Om te voorkomen dat er een verhoging plaatsvindt van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven, acht Nederland het van essentieel belang dat er niet meer informatie wordt gevraagd dan voor het monitoren en evalueren van het communautaire beleid strikt noodzakelijk is. Verder is het voor Nederland van belang dat bij eventuele toekomstige nieuwe statistische vereisten, deze dienen te worden voorzien van een kosten/baten analyse voordat ze worden uitgevoerd.
  4. Verder is met betrekking tot de uitvoering van deze verordening van essentieel belang dat de huidige taakverdeling bij het verzamelen van de gegevens wordt gehandhaafd. Tussen LNV en het CBS zullen goede werkafspraken worden gemaakt over de aanlevering en de vertrouwelijke behandeling van de gegevens. Het CBS dient vervolgens de statistische resultaten in bij de Commissie (Eurostat)
  5. Tenslotte acht Nederland het van belang dat de cijfers altijd geaggregeerd worden gepubliceerd en niet alleen wanneer nodig wegens redenen van vertrouwelijkheid.

Fiche: Mededeling: Regio's voor economische verandering

Titel: Mededeling van de Commissie: Regio's voor economische verandering

Datum Raadsdocument: 8 november 2006
Nr Raadsdocument: SEC(2006)1432
Nr. Commissiedocument: COM(2006)675
Eerstverantwoordelijk ministerie: VROM

Behandelingstraject in Brussel:

In de informele raad van Ministers voor regionaal beleid op 21 november 2006 is het voorstel besproken. De formele besluitvorming vindt plaats in de Beheerscomité's van URBACT (netwerkprogramma voor stadsontwikkeling) en INTERREG 4C (instrumenten regionale samenwerking) op niveau van het samenstellen van de Operationele Programmadocumenten. Verwacht wordt dat deze besluitvorming over 3 maanden is afgerond.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

In de periode 2007-2013 wil de Commissie, in samenwerking met de lidstaten, twee bestaande instrumenten van het Europees regionaal beleid, namelijk de interregionale samenwerking (INTERREG IVc) en het netwerkprogramma voor stadsontwikkeling (URBACT 2), gericht gebruiken om best practices voor economische modernisering en meer concurrentievermogen uit te testen. Met dit nieuwe initiatief, "Regio's voor economische verandering", zal het Europese cohesiebeleid nog beter kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de vernieuwde Lissabonagenda.

In het kader van het nieuwe initiatief worden de interregionale samenwerking en het netwerkprogramma voor stadsontwikkeling voortgezet. Op vrijwillige basis gevormde netwerken van lidstaten, regio's en steden kunnen verder naar eigen belangstelling ontwikkelingsthema's uitkiezen en samenwerken in gezamenlijke netwerken die door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) medegefinancierd worden. De deelnemende lidstaten, regio's en steden behouden hun leidende rol in de begeleiding en de werkzaamheden van de netwerken.

Nieuw is dat de Commissie in de periode 2007-2013 de netwerken een aantal thema's in verband met economische modernisering en de vernieuwde Lissabonagenda zal aanreiken. Als lidstaten, regio's of steden voor deze thema's kiezen, kunnen zij nauwer met de Commissie samenwerken. Nog een belangrijke nieuwigheid is dat in het kader van "Regio's voor economische verandering" een "snelle optie" ter beschikking staat. Daarmee kan de Commissie een leidende rol spelen bij het uittesten van geselecteerde ideeën, zodat deze snel kunnen worden verspreid via de programma's van het Europees regionaal beleid. Rond de door de Commissie geselecteerde thema's zullen op vrijwillige basis netwerken worden opgezet. De Commissie zal deze netwerken begeleiden en de resultaten verzamelen. Op die manier zal de Commissie over een "proeftuin" beschikken om haar ideeën voor economische vernieuwing uit te testen aan de hand van de thema's die zij heeft vastgesteld. De diensten van de Commissie zullen in onderlinge coördinatie de thema's selecteren en de programma's begeleiden.

Ook wil de Commissie de communicatie over de best practices verbeteren.

Het initiatief "Regio's voor economische verandering" beoogt het Europese cohesiebeleid nog beter te laten bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de vernieuwde Lissabonagenda. Het voorstel bestaat uit drie onderdelen:

promotie van thematische projecten in het kader van Regio's voor economische verandering; selectie op initiatief van de Europese Commissie (dus 'top-down') van projecten in de 'snelle optie' (fast track). Het selectiemechanisme is echter nog niet duidelijk; communicatie en begeleiding door de Europese Commissie, waaronder een jaarlijkse conferentie in maart en prijzen voor bijzondere projecten.

Een belangrijk aspect is de aanbeveling aan regio's en steden die deelnemen om de door de Commissie geselecteerde thema's en best practices proactief in hun hoofdprogramma's van het Cohesiebeleid ten aanzien van de bevordering van economische groei en werkgelegenheid en het versterken van het regionale concurrentievermogen (doelstellingen 1 en 2 van het Cohesiebeleid) op te nemen. Dit vereist aanpassing van deze programma's. Deze programma's zijn al door de lidstaten ter goedkeuring bij de Commissie ingediend.. Andere eisen waar deze programma's aan moeten voldoen zijn met de lidstaten overeengekomen.

Rechtsbasis van het voorstel:

Niet van toepassing het betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Niet van toepassing het betreft een mededeling.

Instelling nieuw Comitologie-comité:

Nee

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: Positief. Verbeterde communicatie en publiciteit over de bijdrage van het Cohesiebeleid aan de duurzame innovatie voor groei en werk op communautair niveau (de Lissabon Strategie) is noodzakelijk. Ook de noodzaak tot een betere uitwisseling tussen de verschillende Programma's binnen het Cohesiebeleid die deze mededeling voorstelt is aanwezig.

Proportionaliteit:

Strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: negatief. Door de mededeling wordt aan de lidstaten door de Commissie geadviseerd in hun hoofdprogramma's de door de Commissie geselecteerde thema's en best practices op te nemen. Deze programma's zijn echter al eerder en zonder de thema's bij de Commissie ingediend. Hoewel het meenemen van deze thema's in de programma's die bij de Commissie ingediend worden niet formeel kan worden afgedwongen, heeft de Commissie de bevoegdheid de programma's af te keuren. De lidstaten staan nu dus onder druk de thema's alsnog op te nemen, teneinde de goedkeuring van de programma's door de Commissie zeker te stellen. Daarnaast is de transparantie van de besluitvorming binnen de Commissie in deze mededeling niet gewaarborgd. Ook de gronden waarop de selectie van de thema's en best practices plaatsvindt door de Commissie zijn niet helder. Bovendien trekt de Commissie onnodig de regie van de programma's interregionaal en stedelijke netwerken sterker naar zich toe, het stelt voor om meer projecten 'top-down' te ontwikkelen en minder ruimte voor bottom-up over te laten.

Consequenties voor de EU-begroting:

Geen, er wordt geen nieuw geld voorzien. Het voorstel beoogt binnen de €375 miljoen die op de begroting voor 2007-2013 gereserveerd is voor deze twee programma's de projectontwikkeling te sturen. Ook heeft het impact op de doelstelling 1 en 2 programma's in de lidstaten, maar ook daar alleen binnen de programma's.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Dit initiatief heeft vooral gevolgen voor regio's en steden die deel (willen) nemen aan de programma's van de volgende structuurfondsperiode. Het biedt hen een kans/platform om een groter bereik van de projectresultaten te krijgen, maar het ontnemt deels ook de mogelijkheden om zelf met projectideeën en voorstellen te komen. Voor Nederland is alleen doelstelling 2 van toepassing. Voor de Rijksoverheid worden geen verdere gevolgen verwacht.

Vervolgtraject financiële afspraken:

Geen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Gezien de onduidelijkheid rond de implementatie en de uitvoering in de beide programma's en in de doelstelling 2 programma's zijn de consequenties nog niet goed te overzien. Aan de ene kant bestaat er de mogelijkheid dat de Commissie veel geld beschikbaar wil maken voor dit initiatief, waardoor concurrentie optreedt met reguliere projectontwikkeling voor implementatie van beleid. Aan de andere kant kan het effect ook positief zijn, wanneer de bestuurslagen er zo op inspelen, dat dit initiatief en reguliere projectontwikkeling 'slim' aan elkaar gekoppeld worden.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

Het voorstel is reeds van kracht.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

Geen

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

De Nederlandse belangen in de programma's INTERREG IVc en URBACT, zijn *financieel* gezien niet groot. De *beleidsimpact* van deze twee EU-brede programma's daarentegen is met name voor Nederlands beleid van substantieel belang, omdat ze een grote rol spelen in de verspreiding van de resultaten van de samenwerkingsdoelstelling van het Cohesiebeleid.

Nederland is het daarom met de Commissie eens, dat verbeterde communicatie en publiciteit over de bijdrage van het Cohesiebeleid aan de duurzame innovatie voor groei en werk noodzakelijk is. Ook de noodzaak tot een betere uitwisseling tussen de verschillende Programma's binnen het Cohesiebeleid onderschrijft Nederland.

Nederland is het oneens met het feit dat de Commissie de regie in de INTERREG IVc en URBACT programma's op deze wijze meer naar zich toetrekt. Nederland meent dat de top-down benadering van de Commissie niet noodzakelijk is om de gewenste resultaten te bereiken. Nederland heeft dit ook reeds ingebracht.

De voorstellen van de Commissie kunnen ook leiden tot meer bureaucratie omdat allerlei selecties gemaakt moeten worden van best practices en thema's, waar geen heldere procedures voor bestaan, ondanks dat dit binnen de reeds bestaande programma's plaatsvindt. Er zijn momenteel geen selectiecriteria beschikbaar op grond waarvan door de Commissie op transparante wijze een selectie gemaakt kan worden. Hierdoor kan ook een ontransparant besluitvormingsproces zonder betrokkenheid van de lidstaten ontstaan, waarbij de Commissie alle besluitvormende macht naar zich toe trekt. De Commissie heeft reeds aangegeven dat het werken met selectiecriteria tot meer bureaucratie zal leiden. Nederland zal deelt deze mening niet en zal bij de besprekingen in de

URBACT (netwerkprogramma voor stadsontwikkeling) en INTERREG 4C (instrumenten regionale samenwerking) over de Operationele Programmadoocumenten er op aandringen dat de Commissie snel met heldere selectiecriteria komt. Er moet een balans gevonden worden tussen enerzijds het mogelijk vergroten van de bureaucratie en anderzijds de noodzaak van een transparant proces.

Daarnaast Nederland wil niet dat de reeds bij de Commissie ingediende programma's door dit nieuwe initiatief moeten worden opengebroken. De Commissie kwam immers met deze mededeling nadat de programma's al ingediend waren. Indien de Commissie hier toch op staat, zal Nederland aangeven niet bereid te zijn de programma's te herschrijven.

Fiche: Richtlijn ETS luchtvaart

Titel: Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van de EU houdende wijziging van richtlijn 2003/87 teneinde luchtvaartactiviteiten op te nemen in het systeem van emissiehandel van broeikasgasemissierechten in de EU

Datum Raadsdocument: 9 januari 2007
Nr. Raadsdocument: 5154/07
Nr. Commissiedocument: COM(2006)818
Eerstverantwoordelijk ministerie: VROM

Behandelingstraject in Brussel: Raadswerkgroepen Milieu op 15 januari, 1 februari, 15 februari en Milieuraad op 20 februari 2007 (oriënterend debat)

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

De Commissie stelt voor om de richtlijn emissiehandel van broeikasgasemissierechten (emission trading system, ETS, richtlijn 2003/87) te wijzigen zodat vanaf 2011 luchtvaartactiviteiten onder dit systeem komen te vallen.

In dat jaar wordt gestart met vluchten tussen luchthavens binnen de Europese Unie (EU). Vanaf 2012 moeten ook vluchten die vertrekken vanaf of aankomen op een luchthaven in de EU onder ETS vallen. Vanaf 2012 vallen dus ook luchtvaartmaatschappijen uit niet-EU-landen onder de reikwijdte. Indien deze niet-EU-landen maatregelen nemen om CO₂-uitstoot tegen te gaan, kan de Commissie besluiten ze uit te zonderen van ETS luchtvaart.

De Commissie bepaalt het plafond van de totale hoeveelheid luchtvaartemissierechten in de EU. Dit plafond ligt op het gemiddelde van de CO₂-emissies in de jaren 2004-2006. Voorts bepaalt de Commissie op basis van een benchmark de hoeveelheid gratis rechten voor de luchtvaartindustrie. Daarnaast wordt een door de Commissie nader vast te stellen percentage rechten geveild. Hiervoor komt een verordening. Nieuwkomers kunnen via een veiling rechten kopen. De veilingen zullen door de lidstaten nationaal worden uitgevoerd.

Tevens stelt de Commissie in artikel 3c, derde lid, van het richtlijnvoorstel dat inkomsten voorkomend uit de veiling van luchtvaartemissierechten ten bate dienen te komen van de beperking van broeikasgasemissies, de adaptatie ten aanzien van de gevolgen van klimaatverandering, onderzoek en ontwikkeling naar beperking en adaptatie en ter compensatie zijn van de uitvoeringskosten van de lidstaat bij uitvoering van de richtlijn.

Luchtvaartmaatschappijen kunnen naast luchtvaartemissierechten ook bestaande CO₂-rechten kopen, alsmede ERUs (emission reduction unit, ingevolge Joint Implementation) en CERs (certified emission reduction unit, ingevolge Clean Development Mechanism voor projecten in ontwikkelingslanden). Jaarlijks is er een inleverplicht van de luchtvaartemissierechten. Blijven er rechten over, dan kunnen die worden verkocht of naar een volgend jaar worden meegenomen. Is er een tekort, dan kunnen rechten worden bijgekocht om aan de inleverplicht te voldoen.

Rechtsbasis van het voorstel:

Artikel 175(1) van het EG-Verdrag.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement:

Over het richtlijnvoorstel vindt besluitvorming plaats bij gekwalificeerde meerderheid in de Raad en met medebeslissing van het Europees Parlement (art. 251 EG-Verdrag).

Instelling nieuw Comitologie-comité:

Geen.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit:

Positief, Emissiehandel voor luchtvaartmaatschappijen kan moeilijk op een geharmoniseerde wijze door afzonderlijke lidstaten worden verwezenlijkt. Gelet op het internationale karakter van de luchtvaart zou emissiehandel door afzonderlijke lidstaten kunnen leiden tot verstoring van de concurrentieverhoudingen binnen de EU indien er geen afstemming is. Van belang bij emissiehandel voor luchtvaartmaatschappijen is dat in EU-verband luchtvaartmaatschappijen op dezelfde wijze worden behandeld als ze vluchten uitvoeren vanaf luchthavens in de EU. Een stelsel van emissiehandel heeft de meeste voordelen indien luchtvaartemissierechten in de gehele EU kunnen worden verhandeld en geaccepteerd. Zonder een gemeenschappelijk kader vallen de economische voordelen weg van emissiehandel waarin kan worden gehandeld in luchtvaartemissierechten in de EU.

Een uitzondering op dit positieve oordeel geldt ten aanzien van het voorstel tot het oormerken van de nationale opbrengsten van de veiling voor bepaalde maatregelen op het terrein van klimaat en milieu. Nederland betwijfelt of de bevoegdheid om deze oormerking Europees voor te schrijven bestaat. Zelfs als die bevoegdheid zou bestaan is Nederland er tegen dat de EG dit verplicht aan lidstaten oplegt, omdat dit een onredelijke beperking van het nationaal begrotingsbeleid tot gevolg heeft. Op dit onderdeel van het voorstel is het Nederlands subsidiariteitsoordeel daarom negatief. Aan de proportionaliteitstoets op dit onderdeel hoeft dus niet te worden ingegaan. Onderstaand proportionaliteitsoordeel betreft enkel de rest van het voorstel.

Proportionaliteit:

Positief. Met de incorporatie van luchtvaartemissierechten in richtlijn 2003/87 inzake emissiehandel voor broeikasgasemissierechten wordt met de minst mogelijk extra maatregelen een zo groot mogelijk effect bereikt. Er is namelijk al een gemeenschappelijk kader voor emissiehandel. Gelet op het internationale karakter van de luchtvaart ligt het in de rede dat de Commissie het plafond vaststelt van de totale hoeveelheid luchtvaartemissierechten en het deel gratis dan wel te veilen rechten. De lidstaten blijven verantwoordelijk voor de toewijzing van luchtvaartemissierechten aan luchtvaartmaatschappijen. Ook blijven lidstaten verantwoordelijk voor het monitoren, verifiëren, handhaven en vervolgen. Hiermee wordt een evenwichtig stelsel geschapen waarin de Commissie het plafond bepaalt en de lidstaten verantwoordelijk blijven voor toewijzing en handhaving van emissierechten.

Consequenties voor de EU-begroting:

Geen.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger:

Voor zover luchtvaartmaatschappijen meer CO₂ uitstoten dan ze aan luchtvaartemissierechten hebben zullen ze daarvoor rechten moeten bijkopen, activiteiten beperken of investeringen moeten plegen om de CO₂ uitstoot te reduceren. Aangezien nog niet bekend is hoeveel luchtvaartemissierechten worden verstrekt, is nog moeilijk in te schatten hoeveel kosten hiermee gemoeid zijn. De Commissie gaat in haar impact assessment hierop in en verwacht, overeenkomstig de gangbare economische theorieën, dat luchtvaartmaatschappijen de prijs van luchtvaartemissierechten doorberekenen in de prijs van een ticket. De Commissie heeft berekend dat uitgaande van een hoge prijs van luchtvaartemissierechten van €30, een prijsstijging van een retourticket met een bedrag tussen de €4,60 tot €39,60 is te verwachten, afhankelijk van de lengte van een vlucht. Aangezien de milieukosten van luchtvaart (behalve geluidhinder) thans niet tot uitdrukking komen in de prijs van een ticket, is deze prijsstijging voor burgers en bedrijven alleszins te billijken. Aan de Commissie is gevraagd nader in te gaan op de economische en commerciële gevolgen van emissiehandel voor de Europese luchtvaartindustrie. Hoewel luchtvaartemissierechten grotendeels gratis worden verstrekt, zal deels veiling van luchtvaartemissierechten plaatsvinden. Voor de eerste periode wordt voorgesteld 3% van de luchtvaartemissierechten te veilen. Hoewel 3% van de luchtvaartemissierechten wordt geveild, kan nog geen schatting worden gemaakt van de precieze opbrengst. Een hypothetisch voorbeeld: uitgaande van 3% van circa 10 miljoen ton CO₂ luchtvaartemissies ter waarde van €15 per ton, kan de opbrengst voor de eerste periode als volgt worden ingeschat: $0,03 \times 10 \text{ miljoen ton} \times €15 = €4,5 \text{ miljoen per jaar}$. Nederland is overigens voorstander van een hoger aandeel te veilen rechten. Aan de Commissie is

gevraagd waarom niet gekozen is voor een hoger percentage, bijvoorbeeld 10% zoals thans mogelijk is.

Voorts rust op luchtvaartmaatschappijen de plicht om gegevens aan te leveren, bij te houden en mee te werken aan verificatie ervan. Gelet op het feit dat luchtvaartmaatschappijen in het kader van de reguliere bedrijfsvoering gegevens bijhouden over de belading van luchtvaartuigen, de afstand die wordt afgelegd en de hoeveelheid gebruikte brandstof is sprake van een minimale extra informatieverplicht zodat de administratieve lasten nauwelijks zullen toenemen.

De uitvoering van de nieuwe taak ligt bij de Nederlandse emissieautoriteit (Nea). De Nea zal hiervoor financieel en in personele zin moeten worden toegerust.

Vervolgtraject financiële afspraken:

Zodra redelijkerwijs een schatting is geven van de kosten voor luchtvaartmaatschappijen, de Nea en de opbrengsten uit veiling zal u hierover worden geïnformeerd.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het Inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering):

Het richtlijnvoorstel leidt tot enkele aanpassingen in het bestaande hoofdstuk 16 inzake emissiehandel van de Wet milieubeheer en het daarop gebaseerde besluit en ministeriële regeling. Elementen die moeten worden opgenomen zijn: luchtvaartmaatschappijen als rechthebbende, toewijzing van luchtvaartemissierechten, registratie- en inleverplicht van rechten, veiling van luchtvaartemissierechten. Aan de Commissie is gevraagd nader uiteen te zetten waarom er geen vergunning voor luchtvaartemissierechten nodig zou zijn en hoe inspraak en rechtsbescherming in dat geval gewaarborgd zijn. Ook is gevraagd hoe handhaving ten aanzien van luchtvaartmaatschappijen uit niet-EU landen gewaarborgd is. Ten aanzien van monitoring en verificatie worden op de luchtvaart toegesneden parameters aangelegd. Voorts zal luchtvaart onder de bestaande bepalingen inzake handhaving en strafbaarstelling worden gebracht. Een meer ingrijpende wijziging betreft het nieuwe instrument veiling. Er komt een verordening waarin regels over veiling worden gegeven.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum Inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:

De omzettingstermijn bedraagt 12 maanden. Gelet op de koppeling met een verordening over veiling van luchtvaartemissierechten zou de omzettingstermijn van de richtlijn verbonden moeten zijn met de inwerkingtreding van de verordening. Ook dient rekening te worden gehouden met de wijziging van de registratieverordening.

Consequenties voor ontwikkelingslanden:

In het kader van Clean Development Mechanism kunnen projecten in ontwikkelingslanden onderdeel uitmaken van de emissiehandel. Enerzijds leidt dat tot inkomsten voor ontwikkelingslanden, anderzijds vindt daar uitstoot plaats. In Nederland kunnen luchtvaartmaatschappijen voor dergelijke projecten CERs (certified emission reduction unit) kopen ter aanvulling van hun luchtvaartemissierechten om te voldoen aan hun inleverplicht.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Het voorstel van de Commissie om luchtvaartactiviteiten te scharen onder het emissiehandelsysteem maakt onderdeel van een samenhangend pakket van maatregelen van de Commissie om het volledige milieueffect van de luchtvaart te reduceren. Een eerste stap is het onderbrengen van CO₂-emissies onder het emissiehandelsysteem.

Nederland deelt het standpunt van de Commissie dat het vanuit milieuoogpunt de voorkeur verdient dat het emissiehandelsysteem zo veel mogelijk vluchten omvat. Dat in 2011 wordt gestart met vluchten binnen de EU en vanaf 2012 alle vluchten die vertrekken vanaf of aankomen op een luchthaven in de EU past in het streven zo veel mogelijk vluchten onderdeel te laten uitmaken van ETS luchtvaart. Wel zal goed gekeken moeten worden naar de mogelijke consequenties in de relatie

tussen Europa en andere landen, zoals de VS. Afstemming met besluitvorming in de International Civil Aviation Organisation (september 2007) over dit onderwerp is derhalve van belang. Voorts is Nederland voorstander van veiling van luchtvaartemissierechten, hoewel het aandeel van de te veilen rechten substantieel hoger mag liggen dan de 3% waarvan thans sprake zou zijn. Aan de Commissie is gevraagd waarom niet gekozen is voor een hoger percentage, zoals de 10% die in het huidige ETS maximaal mogelijk zijn.

Daarnaast komt de Commissie in 2008 met een voorstel inzake maatregelen ten aanzien van niet CO₂-emissies, meer specifiek NO_x, waarvoor wordt gedacht aan luchthavenheffingen. Voorts wordt onderzoek gedaan naar vergroening van luchtvaarttransport. Ook wordt gedacht aan het wegnemen van juridische hindernissen voor het belasten van brandstof voor luchtvaartuigen. Verder wordt gewerkt aan verbeteringen in technische eisen voor het ontwerp van luchtvaartuigen. In het kader van Single European Sky wordt de verkeersleiding in Europa efficiënter ingericht wat ook de bedoeling is van het voorstel inzake SESAR ten aanzien van het luchtruim in Europa. Nederland staat positief tegenover het inzetten van deze en andere instrumenten naast emissiehandel. Ook blijft de mogelijkheid open staan voor belasting of heffing op kerosine of tickets.

Nederland onderschrijft op hoofdlijnen het Commissievoorstel om de luchtvaart in het EU emissiehandels-systeem op te nemen. Vanwege de groeiende uitstoot van broeikasgassen door de luchtvaartsector, is opname van de sector in het ETS van groot belang.

Aan de Commissie is meegedeeld dat de bevoegdheid van de Gemeenschap voor het oormerken van de opbrengst van veiling niet vaststaat en dat het instrument richtlijn voor het oormerken vragen oproept. Aan de juridische dienst van de Raad is tevens om juridische onderbouwing op dit punt gevraagd. Zelfs als de Gemeenschap de bevoegdheid mocht blijken te hebben oormerking voor te schrijven, dan nog is het voorstel vanuit begrotingsoverwegingen ongewenst. Eén van de hoekstenen van het Nederlandse nationale begrotingsbeleid is de strikte scheiding in de begroting tussen inkomsten en uitgaven. (Dit geldt overigens ook voor de EU-begroting). Schatkistinkomsten uit een bepaalde bron kunnen binnen de Nederlandse begrotingsystematiek niet worden geoormerkt voor uitgaven aan een bepaald beleidsterrein. Er zijn situaties waarin wordt besloten om een opbrengst aan te wenden om binnen de inkomstenkant compenserende maatregelen te nemen. Dit betreft echter specifieke besluitvorming en geen oormerking.

Tot slot is er een aantal onderzoeksvragen voor de Commissie onder meer over de juridische onderbouwing van het voorstel in relatie tot het Verdrag van Chicago en het stelsel van bilaterale luchtvaartovereenkomsten, het soort vluchten dat onder de richtlijn valt (waaronder de uitzondering voor regeringsvluchten) en economische en commerciële effecten voor Europese luchtvaartmaatschappijen.